

ЖАМЛ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

2001 йил 10 январ чоршанба Сотувда эркин нархда № 7 (2569)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

Янги асрда янги коллеж

Чортоқ шаҳрида янги йил арафасида фойдаланишга топширилган касб-хунар коллежи ёшларга ажойиб тўхта бўлди. 750 ўринли касб-хунар коллежини замон талаблари даражасида қуриб битказиш учун 326 миллион сўмлик қурилиш-таъмирлаш ишлари бажарилди. Коллежнинг татанали очилиш маросимида сўзга чиққан талабалар кўрсатилаётган ғажолиқ учун ҳукуматимизга миннатдорчилик билдириб, ота-боболаримиз аъноналарига муносиб бўлишга ваъда бердилар.

Аҳмадилло СОЛИЕВ олган суратлар.

Долзарб масала

Дунёга келган ҳар бир инсоннинг яшашдан мақсади бўлиши керак. Ҳиссиёт, туйғусиз, онгу тафаккурдан маҳрум одамгина мақсад-мақлаксиз бўлиши мумкин. Мустақил мамлакатимизда умрғузурлик қийлатган ҳар бир фуқаро ўзини шу жамиятнинг тўла ҳуқуқли аъзоси ҳисоблайди ва бу аслида ҳам жуда тўғридир.

Ўзликимизни билгишимизни англаш

Ушбу масаланинг мағзини тўлиқ англамаган одам айтиши мумкин: ана, Конституцияни олиб ўқийверинг. Лекин ҳаётимиз ранг-баранг бўлгани каби одамларимизнинг дунёқарши, савияси, билим даражаси, тушунчаси, ахборотларини қабул қилиш қобилияти бир хил эмас. Ва бу табиий ҳолат. Қўнунинг ўзи тили, усқуб бўлади. Айниқса, Конс-

Қишлоқ хўжалик раҳбарлари йўқуви

Қишлоқда ўтказилаётган ислохотлар жараёнининг натижаси кўп жиҳатдан тармоқдаги раҳбар ходимларнинг савияси, билимига, давр талабларини нечоғлиқ тез олиш ва амалиётга жорий этиш салоҳиятига боғлиқ. Шуни инобатга олган Сурхондарё вилояти ҳокими қишлоқ хўжалиги ўрта бўғин раҳбар ходимлари ва бош мутахассисларининг ўқув-синов машғулотларини ташкил этди. Ўқув жараёнида раҳбар ёки етакчи мутахассиснинг эғаллаб турган лавозимига муносиблиги ҳам аниқлаштириб олинди.

Чори Тўхтаев, Ўза мухбири.

Самимий қутловлар

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов Жаноби Олийларига Янги йил муносабати билан эзгу тилаklarимни йўлдаман. Ли ПЭН, ХХР Халқ вакиллари Умумхитой мажлиси доимий Қўмитасининг раиси. *** Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов Жаноби Олийларига Янги йил муносабати билан самимий қутловларимни қабул қилгайсиз. Чжу ЖУНЦЗИ, ХХР Давлат Кенгашининг Бош вазири.

Юксак маънавият — келажак пойдевори

Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Республика Маънавият ва маърифат Кенгашини қўллаб-қувватлаш тўғрисида"ги Фармони мамлакатимизда маънавий-маърифий ислохотларни изчи амалга ошириш, миллий истиқлоқ роҳининг асосий тушунча ва тамойилларини ҳалқимиз оғизига қаратишга муҳим ҳужжатдир. Ўртабўшимизнинг маънавиятга бош ҳолий бўлаётганлиги, жойларда янги раҳбарларнинг маънавият ва маърифат Кенгашига раислар сифатида фаолият олиб бораётганини бу борадаги ишларни янада такомиллаштириш, давлатнинг бош ислохотни сифатида бағъисини бажариши, қўнун давлатнинг сўнги жамиятга ўтиш, маънавий-маърифий ўзгаришларнинг амада ҳаётнинг барча қатламларида жорий этилишига эришиши имконини бермоқда.

Ўзликимизни билгишимизни англаш

Конституцияни билгишимизни англаш. Конституцияни олиб ўқийверинг. Лекин ҳаётимиз ранг-баранг бўлгани каби одамларимизнинг дунёқарши, савияси, билим даражаси, тушунчаси, ахборотларини қабул қилиш қобилияти бир хил эмас. Ва бу табиий ҳолат. Қўнунинг ўзи тили, усқуб бўлади. Айниқса, Конс-

Ўзликимизни билгишимизни англаш

Конституцияни билгишимизни англаш. Конституцияни олиб ўқийверинг. Лекин ҳаётимиз ранг-баранг бўлгани каби одамларимизнинг дунёқарши, савияси, билим даражаси, тушунчаси, ахборотларини қабул қилиш қобилияти бир хил эмас. Ва бу табиий ҳолат. Қўнунинг ўзи тили, усқуб бўлади. Айниқса, Конс-

Ўзликимизни билгишимизни англаш

Конституцияни билгишимизни англаш. Конституцияни олиб ўқийверинг. Лекин ҳаётимиз ранг-баранг бўлгани каби одамларимизнинг дунёқарши, савияси, билим даражаси, тушунчаси, ахборотларини қабул қилиш қобилияти бир хил эмас. Ва бу табиий ҳолат. Қўнунинг ўзи тили, усқуб бўлади. Айниқса, Конс-

Ўзликимизни билгишимизни англаш

Конституцияни билгишимизни англаш. Конституцияни олиб ўқийверинг. Лекин ҳаётимиз ранг-баранг бўлгани каби одамларимизнинг дунёқарши, савияси, билим даражаси, тушунчаси, ахборотларини қабул қилиш қобилияти бир хил эмас. Ва бу табиий ҳолат. Қўнунинг ўзи тили, усқуб бўлади. Айниқса, Конс-

Ўзликимизни билгишимизни англаш

Конституцияни билгишимизни англаш. Конституцияни олиб ўқийверинг. Лекин ҳаётимиз ранг-баранг бўлгани каби одамларимизнинг дунёқарши, савияси, билим даражаси, тушунчаси, ахборотларини қабул қилиш қобилияти бир хил эмас. Ва бу табиий ҳолат. Қўнунинг ўзи тили, усқуб бўлади. Айниқса, Конс-

Ўзликимизни билгишимизни англаш

Конституцияни билгишимизни англаш. Конституцияни олиб ўқийверинг. Лекин ҳаётимиз ранг-баранг бўлгани каби одамларимизнинг дунёқарши, савияси, билим даражаси, тушунчаси, ахборотларини қабул қилиш қобилияти бир хил эмас. Ва бу табиий ҳолат. Қўнунинг ўзи тили, усқуб бўлади. Айниқса, Конс-

«Лидице-2000» ғолиблари

Ўзбекистон Бадий академиясида 2000 йилнинг июн ойида Чехия Республикаси Лидице шаҳрида яқунланган «Болалар санъати» халқаро кўрик-танлов натижаларига кўра ғолиб деб топилган ҳамюртларимизни тақдирлаш маросими бўлиб ўтди. Чехиянинг ЮНЕСКО билан ҳамкорлик комиссияси, Чехия Ташқи ишлар вазирлиги, «Млада фронт» нашриёти сингари ташкилотлар ташаббуси билан ўтказилган ушбу танловга Бадий академия томонидан 35 нафар иштирокчи ўқув-қизининг ижод намуналарини тақдим қилишга эришди. Танлов учун юборилган суратлар «Ватанимнинг гўзал табияти», «Мен ўқиган энг қизиқ китоб», «Энг яхши дўстим», «Катта бўлсам...» каби қўноқ мавзулар бўйича саралаб олинди. Шаҳрисабздаги таъсиринг ва амалий санъат дидеяинтернети ўқувчиси Ақром Муродов, Ташкентдаги лицей-интернат ўқувчилари Имомжон Мамажонов, Алҳам Холматов ҳамда Руслан Мединский танловнинг ғолиблик нишонини қўлга киритди. Қолган тўққиз нафар иштирокчи эса махсус диллом соҳиб бўлди. Шуни эътиборлики, мазкур кўрикда ўзбекистонлик ёш мусаввирлар ўтган йили ҳам муваффақиятли қатнашиб, тўртта ғолиблик нишонини ва бир нечта дипломга сазовор бўлган эди. Совринларни Чехия Республикасининг мамлакатимиздаги Факулудда ва Мухтор элчиси Ярослав Людвиг топширди.

Мамлакатимизда

Туртқўлдан Техасга борар бўлсангиз! Албатта, инглиз тилини пухта билмаганлар керак. Бу борада туртқўлликларга ҳаққини айтган «Умид» тили ўқувчи маркази ҳар томонлама ярам беради. — Элимиз қайимчи даврлардаёқ Буюк ипак йўлининг муҳим бекетларида бири бўлган, — дейди туман ҳокими ўринбосари Исабой Иброҳимов. — Ўз орада Туртқўлдан Техасга туришдан-туриш тасмари йўл қатнови йўлга қўйилди. Янги истиқболда Осе ва Оарупони бирлаштиришда улкан аптойга борар эдилар. Демак, «Умид» марказида тил ўқувчи кам бўлмагиз!

Сешанба хабарлари

Янгиликлар, воқеалар, фактлар. «Алишер Навоий — Ўзбекистон тимсоли» Япониянинг Токио университетидан навбатдаги илмий йилнинг «Алишер Навоий — Ўзбекистон тимсоли» деб номланган тадқиқот тақдимоти бағъисланди. Ўзбек халқининг кўп асрлик бой маданияти тарихи ҳақида ҳикоя қилувчи бу илмий ишнинг юзага келишида Ўзбекистон Республикасининг Японияга элчихонаси хизмати катта бўлди. Гап шундаки, Токио университетининг бир гуруҳи ёш тадқиқотчи талабалари элчихонада бўлиб, ўзбек халқининг кўнун адабиёти ва маданияти бўйича илмий изланиш олиб бориш тақдирини билдирган эди. Элчихона бу савий-харакатни қўллаб-қувватлаб, уларни Ўзбекистонга илмий сафарга йўлдади. Шу ўтган вақт мобайнида япониялик ёшлар Ўзбекистон маданияти тарихини ўрганиш билан бирга Буюк ипак йўли ўтган Марказий Осиё мамлакатлари адабиёти билан ҳам танишдилар. Тадқиқотчилари олдига ҳаққаро «Интернет» алоқа тизими маълумотларидан фойдаланилди. Самарали изланиш натижаси ўларок «Алишер Навоий — Ўзбекистон тимсоли» номли илмий иш юзага келди. Токио университети олимлари тадқиқотни ижобий баҳоладилар. Япониялик ёшларнинг бу изланиши ўзбек шеърининг тўхта Буюк Алишер Навоий таваллудининг 560 йиллигига яхши совға бўлди. Ақбар АЛИЕВ.

Курраи заминда

Мухим кадам. Покистон ташқи ишлар вазири Абдулқадир мамлакат ҳарбий ҳукумати раҳбари Парвез Мушаррафнинг Хиндистон Бош вазири Атал Бихари Ваджай билан музокара ўтказишга таяйрилиги билдирди. Расмий Исламобод икки мамлакат ўртасидаги алоқаларни яхшилашга ҳизмат қилмаган бу музокарани ҳатто Деҳлида ташкиллаштиришга ҳам таяй, деди вазири. Чекловлар тўхтатилади. АҚШ ҳукумати расмий Белградга қарши қўллаётган иқтисодий эъзаосини яқин вақтда тўхта бўлади. У мажбури давлатлар расмий авқалари билан ўқувчи, мамлакатлар ўртасидаги алоқаларни ривожлантириш ҳамда минтақавий ҳафизисиз масалаларни юзасидан музокара-лар ўтказилади. Ҳун кунлик ташриф. Япония ташқи ишлар вазири Иохэй Кононеи ҳарижий давлатларга сафари бошлади. Вазири ун кун давомида Каттар, Бирлашган Араб Амиратиси, Қувват, Саудия Арабистони, Шенжа ҳамда Россияга бўлади. У мажбури давлатлар расмий авқалари билан ўқувчи, мамлакатлар ўртасидаги алоқаларни ривожлантириш ҳамда минтақавий ҳафизисиз масалаларни юзасидан музокара-лар ўтказилади.

Пойтахтда

Тожикистон афғонистонлик қўққиларни қабул қилишга ҳал таяйр эмас, — деди Тожикистон ташқи

Пойтахтда

Тожикистон афғонистонлик қўққиларни қабул қилишга ҳал таяйр эмас, — деди Тожикистон ташқи

Ешлік. У эндиғина күкәратқан нихолға ўжайди. Хали мўрт эмасми, дайди шамол уни истасан кўйиға солиши мүмкин. Юртимизда сўғиш йилларда рўй берган воқеалар бунни яна бир бор исебталади. Муқаддас Ислам динини ниқоб қилиб олган турли бузғучи гуруҳлар тавсиринга түшиб қолганлар ҳам асосан ешлар эди. Юртимизда бунни яна бир бор исебталади «Террорчи гуруҳлар таркибига ағашиб кириб қолган Ўзбекистон фуқароларини жинийи жавабгарликдан озод этиш тўғрисида»ги Фармонни эътибор қилган эди. Мазкур Фармон, айтинч жоқиз, инсонпарварлик, бағрикенглик намунаси сифатида ўнлаб ана шундай ешларимизни тўғри йўлга бағрайди. Фарандаримиз ота-онаси, оиласи бағриға муҳим, Ватаниға қайтдилар.

ЭНГ СҮНГГИ ИҚРОР

даси бўлди. — дея суҳбатта кўшиди Уста Ширин маҳалласи оқсоқоли Анвар Юсуфов. — Фармон шарофати билан бир қанча ешларимиз бағримизға қайтди. Улар ҳазир тинч меҳнат билан шуғулланишарди. Ва бу ҳол, табиғийки, бошқаларға ҳам сабоқ бўлайти.

Яна шунинг айтинч жоқиз, ўсмир-ешларнинг ағналаримизға муносиб камол топишида маҳаллаларнинг ўрни беқисбди. Бунга биз пойтахтимизнинг Сирғали туманида бўлган нимада яна бир бор амин бўлди. Ҳар бири маҳалла, мактаб ва билим юртиларида фарзандларимизнинг нотўғри йўлга кириб кетмаслиги учун ички ишлар ходимлари, масжид имом-хатиблари, тўғри кўрган отахон онахонлар иштирокида юзма-юз учрашувлар, тадбирлар ўтказилмоқда. Ана шулар воситасида ешларимизға муқаддас Ислам дини, инсонийлик, Ватани севиш каби юксак туйғулар тўғрисида тўғри йўлга қайтди.

Фармони халқимизға хос бағрикенглик, кечиримлик, алашган кимсаларға тўғри йўл кўрсата билиш каби фазилатларининг яна бир амалий ифодаси бўлди. — дея суҳбатта кўшиди Уста Ширин маҳалласи оқсоқоли Анвар Юсуфов. — Фармон шарофати билан бир қанча ешларимиз бағримизға қайтди. Улар ҳазир тинч меҳнат билан шуғулланишарди. Ва бу ҳол, табиғийки, бошқаларға ҳам сабоқ бўлайти.

Яна шунинг айтинч жоқиз, ўсмир-ешларнинг ағналаримизға муносиб камол топишида маҳаллаларнинг ўрни беқисбди. Бунга биз пойтахтимизнинг Сирғали туманида бўлган нимада яна бир бор амин бўлди. Ҳар бири маҳалла, мактаб ва билим юртиларида фарзандларимизнинг нотўғри йўлга кириб кетмаслиги учун ички ишлар ходимлари, масжид имом-хатиблари, тўғри кўрган отахон онахонлар иштирокида юзма-юз учрашувлар, тадбирлар ўтказилмоқда. Ана шулар воситасида ешларимизға муқаддас Ислам дини, инсонийлик, Ватани севиш каби юксак туйғулар тўғрисида тўғри йўлга қайтди.

Мардлар кўриқлайди Ватанни!

Аълочилар

Чегара қўшинлари сержантларининг 1-сўғиш ўтди. Унинг қатнашчилари аълочилар сафининг кенгайиши, илгор бўлишлари номи билан унинг қўрашиш аскарларимизнинг давлат чегараларини кўриқлаш ишидаги муҳим ҳиссаси эканлигини таъкидлашди.

Сўғиш иштирокчилари орасида сержант Шерзод Аҳмедов ҳам бор эди. У ўз аълочиларимиз аскарларимизнинг жанговар ва маънавий тайёргарлиги ҳақида шундай деди:

СУРАТДА: аълочи бўлима командири сержант Шерзод Аҳмедов машғул ўтказмоқда. Зафар ШАРИПОВ олган сурат.

— Яқинда қисимимизда ўқув йилининг якуловчи текшируви бўлди. Бўлинимиз аскарлари ундан аълочилар билан ўтишди. Кичик командириларнинг ақсари тинч: «Бундай муваффақиятларға қандай қилиб эришдинг?» — деб сўрашди.

Авалло, бўлима командири ўзининг қўли остидаги аскарларини яхши билиши керак. Бунинг учун уларнинг фазилатлари, қобилиятлари, барча қучли ва ожиз жиҳатларини кун сайин ўрганиб бормоғи лозим бўлади. Фақат шундангина ҳар бир аскар тарбиясиға

зуларни ўзим яхши ўзлаштириб ололмасам, уни нимаға ўқитаман?

Мен ҳаммиса жанговар хизматни ўташ ва ўқув машқларидангина эмас, балки дам олиш соатларида ҳам аскарлар орасида бўлишға ҳаракат қиламан. Бу бўлинимани аҳлиликка ундайди.

Қўл остида хизматни ўтаётган аскарлар тўғрисида ғамхўрлик, уларнинг эҳтиёжлари ва талабларини қондириши ҳаммиса юксак талабчилик билан уйғунлаштиришға интиламан. Бирор буйроқ берар эканман, ҳаммиса у аниқ ва ўз вақтида бажарилишини кузатаман.

Пухта интизом ва аскарларнинг мукамал кўникмаси жанговар хизматнинг сифатини кўтаришда муҳим омил бўлмоқда. Чегара нарядига тайёргарлик кўраётган аскарларға тўғри йўл-йўриқлар бераман, илгорлар тажрибасини таҳлил қилиб чиқаман, аълочиларни алоҳида таъкидлаб, илгари йўл қўйилган камчиликларини сабабларини кўрсатиб ўтаман.

Мана шуларнинг барчаси бўлинимиз ўзига юқлатилган вазифаларини муваффақиятли бажаришда асосий омил бўлмоқда. Ўз ўрнида ҳар биримиз аълочи бўлима жангчиси фахри номини шараф билан оқлашға бутун куч-ғайратимизни сарфлашмиз.

Майор ШОЁНБЕК КАРИМБОВ.

Оналар ва болалар йили

«Асрбекни оқ ўйраққа ўрамоқ...»

Асрбекни кўриш, Омонгулни муобрақод этиш учун тугруқнага «Перзент» ноҳукумат маркази раисаси, Халқаро Голдман муқофоти соҳибаси, тиббиёт фанлари доктори Уроло Отаниёзова, туман ҳокими Буркитбой Хидирниёзовлар келишди.

— Асрбек жуда соғлом туғилди, — дейди шифокор Зайнаб Қаҳҳорова. — Ҳаммамиз уни ва у билан бир вақтда туғилган қизалоқни оқ ўйраққа ўраб, атрофидан парвона бўлмоқдамиз. Қизалоққа ота-онаси Тумарис деб исм қўйишди.

«Перзент» маркази раҳбарлари Асрбек ва Тумариснинг олдига куруқ қўл билан келишгани йўқ. Марказ ҳисобидан асрбекни дастлабки фарзандларидан ҳар бирининг номига омонат, дарфармас очилди, 30 минг сўмдан пул маблағи эшиб қўйилди.

Янгибола КҶҶҚОРОВ, «Жалқ сўзи» мухбири.

ЖИЗЗАХДА ХАЙРИЯ МАРАФОНИ

Жиззах вилоят хотин-қизлар кўнгатаси ташаббуси билан «Асрдан асрга ўтиш» хайрия марафони ўтказилди. Унда тўнланган 600 минг сўм маблағ 40 та гилам, 3 та телевизор сотиб олинди ва бегоб кесалар, 100 ёшдан ошган онахонлар, тумна ногирон болалар, худлас, ижтимоий ҳимояға мувожаз хотин-қизларға соғалар улашилди.

— Мен умрим бўйи меҳнат қилдим. Бугун кекасайиб, кўмакка муҳтож бўлиб қолганман. Аммо ўзимни ҳаётдан, одамлардан

Музаффор НОРМАТОВ, «Жалқ сўзи» мухбири.

Президентимиз юздан ошсин. Менга телевизор совға қилинди. Бу телевизор орқали Юртимизни кўриб тураман, сўзларини эшитаман. «Худойим доим ишиға барака берсин» деб дуо қиламан. Фарзандларим, невар ва чевараларим йилсиз, бир қилмоқ бўлади. Уларнинг барчаси меҳнат фидолигиға қўйишлариди.

«Асрдан асрга ўтиш» хайрия ўн қўнгатаси тадбири фақат ақорлиқлардангина иборат эмас. Вилоятда яшовчи 150 нафар аёл имом Ал-Бухорий ва Абу Мансур Мотуридий зияратхоналарига олиб бориб келинди. Бу тадбир Президентимизнинг «Савоб ишни ҳар ким қилиши керак, савоб ишни ҳар кун қилиш керак» деган сўзларига жуда мос келади.

Т. ХҶАМБЕРДИЕВ.

Тошкент вилоятининг Куй Чирчиқ туманидаги Беруний номи халқ корпорациясида ҳақиқий омишкор беҳўналар ишайи. Шу корпорация таркибидеги «Умид» ижара корхонаси ишчи ва хизматчилари иссиқхонада ҳар кайрат метр майдондан 10-11 килограмдан боғнинг етиштирмоқдалар. Бу сервитами маҳсулот эса истеъмолчиларға пешима-пеш етказиб берилаётир.

Қишда ҳам ёздағидек ҳосил

Тошкент вилоятининг Куй Чирчиқ туманидаги Беруний номи халқ корпорациясида ҳақиқий омишкор беҳўналар ишайи. Шу корпорация таркибидеги «Умид» ижара корхонаси ишчи ва хизматчилари иссиқхонада ҳар кайрат метр майдондан 10-11 килограмдан боғнинг етиштирмоқдалар. Бу сервитами маҳсулот эса истеъмолчиларға пешима-пеш етказиб берилаётир.

Барака топинг! Бунни совға деса арзийди

Янги йил арафасида Наманган вилоятидаги бир қатор хўжалиқларнинг техника «саройи» юк автомобиллари билан бойиди. Вилоят «Матлуботсавдо» ҳиссасдорлик компанияси уларға ГАЗ-52, ГАЗ-53 рўсумидаги 22 та автомобилни тўхфа қилди. Тармоқдаги исоҳотларни жадаллаштиришға муносиб улуш қўшишға аҳд қилган матлуботчиларнинг савоҳатидан дастлаб Мингбулоқ туманидаги Амир Темур номи, «Гулестон», «Гулбоғ», Уйидаги «Соҳибкор», «Уйчи», Беруний номи хўжалиқлар баҳраманд бўлилар.

— Қишлоқ меҳнатчиларининг техникавий имкониятларини кенгайтиришға ёрдам қўлини чўзганини ҳаммиса маъқул тушди, — дейди компания бошқаруви раиси Маҳмуджон Журабоев. — Хайрли ишни давом эттириб, Уйчи туманидаги «Соҳибкор» жамоа хўжалиги трактор паркни қайта қуриш ва таъмирлаб беришни мўлжаллаб турибмиз.

Қ. НАЖИМДИНОВ.

Ишнинг муваффақияти ўзимизға боғлиқ

«Биз оддимизға қандай вазифа қўймайлик, қандай муаммони ечим зарурати туғилмасин, гап охири-оқибати, барбори, қадрларға ва яна қадрларға бориб тақаллаверди. Мулоқотимиз айтинч муҳимки, бизнинг келажакимиз, мамлакатимизнинг келажакимиз ўзимизға ким қилишға ёки бошқармоқ айтганда, қандай қадрларни тайёрлашимизға боғлиқ». Президентимиз Ислам Каримовнинг ушбу кўрсатмалари халқ хўжалигининг барча жаҳазлари қатори банк тизими учун ҳам устувордир. Зеро, республикамиз бозор иқтисодиётиға босқичма-босқич ўтиш йўлини ташлаб, бу тўғри йўлдан дадил бораётган иқтисодий, билимий, илгор фикр-ловчи ёш қадрларға бўлагин талаб ўсиб бораверди. Марказий банкнинг қадрлар сўғишати ҳам ушбу вазифани бажаришға қаратилган, албатта. Шундай эмасми?

Марказий банк раиси Уринбосари Ашур ҚОДИРОВ билан суҳбатимиз ана шу савол билан бошланди.

— Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллигиға эришиб, иқтисодий ва ижтимоий ривожланишининг ўзига хос ва муқим танлаш қадрлар тайёрлаш тизимини ҳам қайта ташкил этишни зарур қилиб қўйди, — деди у. — Халқимизнинг бой маънавий-маданий мероси ва умумбашарий қадриятлар асосида, замонавий маданият, иқтисодиёт, фан, техника ва технологияларнинг ютуқлари неғизда қадрлар тайёрлаш миллий дастури ишлаб чиқилди.

Марказий банк жаҳон андозалари бўйича ноҳир бўлган маъмур дастур доирасида ўзининг қадрлар сўғишати юргизиб, банк тизимида қадрларни танлаш, тарбиялаш ва жой-жойига қўйишнинг механизмини тақомиллаштириш юзасидан доимий иш олиб бормоқда.

Маълумки, ўтган қисқа давр ичиде республикамиз иқтисодиёти тикланиш ва ривожланиш йўлини босиб ўтди. Объектив ва субъектив сабабларға кўра, тизимий ва таркибий ўзгаришлар баъзи соҳаларда тезроқ, баъзи соҳаларда секинроқ кетди. Бироқ, айтинч муҳимки, банк тизими иқтисодиётдаги ўзгаришларға ҳамонан равишда тараққий этиб, унинг етакчи сифатида исоҳотлар жарасида анча олдинда борди. Бу, албатта, мустақилликнинг дастлабки йиллариданоқ қадрлар масаласида катта эътибор қаратилгани, банк тизимига ёш, иқтисодий, билимий қадрларнинг жалб қилиш сўғишати юртимизнинг самарасидир.

Республикамиз банк тизимининг эволюцион ривожланиш даври давомида, шунингдек, унинг қадрлар сўғишати ҳам замон талабларига мос равишда ўзгариб, ривожланиб борибди. Агар Марказий банкнинг ўтган йиллардаги қадрлар сўғишати назар ташласак, унда бутун банк тизимининг тақомиллашуви йўлини кўришимиз мумкин.

Собик иттифоқдан мерос бўлиб қолган эски банк тизимида асосан қариялар ишлар, ёш қадрлар ниҳоятда кам эди. Ҳар бир туманда нари борса иккита, ақсарият ҳолларда битта банк бўлими бўлиб, унда ишловчиларнинг ўртача ёши 50-53 ни ташкил этарди. Мустақилликка эриштилган, дастлабки йилде Марказий банк томонидан борда тўб ўзгаришлар амалга оширилди. — ўқув даргоҳларидаги етишарни тарбиялаш, уларни тизимий жалб қилиш

сўғишати ишлаб чиқилди. Ушбу сўғишати доирасида амалга оширилган дадил чора-тадбирлар эса тез орада ўз натижаларини бера бошланди. Дастлабки босқичда асосий эътибор тез ривожланиб, кенгайиб бораётган банк тизимини қадрлар билан таъминлашға қаратилди. Бунда авлодлар давомидаги иқтисодий сўғишати муаммоси муваффақиятли ҳал этилди. Бошқача айтганда, банкларға ёш, иқтисодий, билимий қадрларнинг келиши натижасида банк тизими тез ёшарди. Ҳозирда мутахассисларнинг ўртача ёши 30-35 дан ошмайд.

Тизимни ривожлантиришнинг кейинги босқичида Мар-

публикамизнинг барча вилоятларидан, айниқса, узоқ худдаларидан излаш, жалб қилиш, уларни ўз иқтисодиётига мос лавозимларға қўйишнинг талаб этмоқда.

Ушбу муҳим вазифаларни бажариш юзасидан Марказий банк томонидан бир қатор чора-тадбирлар ишлаб чиқилиб, амалга оширилмоқда. Хусусан, Минтақавий банк ўқув марказининг курслари шу пайтга қадар фақат Тошкентда ўтказиларди. Бу ўқув масканига республикамизнинг чекка туманларидан ешларни жалб қилиш мақсадида эндиликда машғуллар вилоятларда ҳам ўтказилмоқда. Ўтган йилнинг 9 ойи давомида Фарога, Жиззах, Урганч, Андижон, Қарши

ва Нукусда 200 га яқин банк ходимлари ўзларининг касбий малакаларини оширишнинг фикрларининг далилидир. Яқин кунларда эса бошқа вилоятларда ҳам қўшма ўқув курсларини очиб қўйиш тўғрисида кўришмоқда.

1999-2000 йилларда, шунингдек, Марказий банк ҳузуридаги малака ошириш курсларида республикамизнинг энг чекка худдаларидан қарийб 300 нафар банк ходими ўз малакасини оширди. Марказий банкнинг асосий департаментларида эса ўтган ойда мобайнида вилоят худудий бош бошқармалари ходимларидан 41 нафар таъриб ортирди.

Шуниси диққатга сазоворки, бултур Марказий банк йўналиши бўйича Ўзбекистон Республикаси Президентини ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академиясиға 10 нафар, шу жумладан, вилоятлардан 7 нафар банк ходими таъин этилди. Шундан 4 нафар синови имтиҳонларини муваффақиятли топириб, академия тингловчилари сафига қабул қилинди.

Банк-молия академиясида тахсил олиш учун эса 183 нафар, шу жумладан, вилоятлардан 112 нафар банк ходимига йўналма берилган эди. Уларнинг 41 нафари (23 нафари республикамизнинг энг чекка туманларидан келган) маъмур академия тингловчилари бўлди. Ушбу ўқув йилида Тошкент банк ҳисоб-китоб қўлхонаси ҳам 359 нафар, шу жумладан, чекка туманлардан 213 нафар қобилиятли ешлар ўқинмоқда.

— Чекка худдалардаги банк тизими билан даражасини ошириш, уларни хорижий мамлакатларға ўқиниш бориш ҳам муҳим аҳамиятга эга. Шу ҳақда ҳам тўхталиб ўтсангиз.

— Бу масала стратегик йўналиш бўлиб, шу мақсадда махсус комиссия томонидан синови имтиҳонлари ўтказилди. Синовида эса 39 нафар мутахассис муваффақиятли ўтди. Чет элга стажировкага бориш учун улардан иборат захира гуруҳи ташкил этилди.

— Етакчи илмий марказлар, ўқув даргоҳлари, туран муассасалар идораларда мамлакатимиз тараққийти билан боғлиқ муҳим ва долзарб, ҳал қилувчи муаммолар таҳлилга бағишланган амалий семинарларнинг асосини, бундай семинарларнинг муҳим аҳамияти кўрсатишнинг асосини, уларға муҳим қадар кўроқ истеъод эгаларини жалб этиш ҳам, биз-

сорлар, Марказий банк, тижорат банклари ва Банклар уюшмасининг маъмул ходимлари — жами 39 киши маъмур Илмий Кенгашининг аъзоси этиб сайланган. Аниқроқ қилиб айтганда булсак, унинг таркибиде 1 нафар академик, 7 нафар фан доктори, 17 нафар фан номзода ва банк-молия тизимининг 12 нафар йирик мутахассиси бор.

Илмий Кенгаш томонидан ўтказилажак семинарлар мавзуси, йўналиши, шакли ва муддати аниқ белгилаб олинган бўлиб, танлов шартлари тўғрисидаги эълон матн-оммавий ахборот воситалари — газета ва журналлар, радио ва телевидение орқали бир неча бор эълон қилинди.

Ўтган йилнинг 28-29 апрел кунлари эса Марказий банк ҳузуридаги Илмий Кенгашнинг биринчи семинари бўлиб ўтди. Унда Илмий Кенгашга келган 22 та реферат қўриб чиқилган, 9 таси танлаб олинди. Рефератлар муаллифлари Э. Муҳиддинов ва Х. Шукророва дарага танловнинг иккинчи босқичида қатнашган ушбу йўналма берилди, улар Марказий банк ҳузуридаги ёш ходимлар илмий гуруҳи аъзоллигиға қабул қилинганлар. Шунингдек, танлов қўлхонасида О. Султоналиев ва Л. Ҳақбердиеваларнинг хизмат лавозимини оширишда: ҳозирги кунда улардан бири Илмий Кенгашнинг Тошкент вилояти Чирчиқ филиали, иккинчиси «Аска» банкнинг Тошкент шаҳар бўлимида бошқарувчи бўлиб ишламоқда. Айни чоғда Х. Шукророва Г. В. Плеханов номидаги Россия Иқтисодиёт академиясининг магистратурасида банк ҳомийлигида ўқинмоқда, Э. Муҳиддинов эса Банк-молия академиясининг тингловчиларидир.

Танловнинг дастлабки босқичи қисқа мuddатларда ўтказилганини эътиборга олиб, республикамизнинг чекка худдаларидан келадиган рефератлар сонини кўпайтириш учун, Марказий банк уни давом эттиришға қарор қилди. Олти ой давомида республика тижорат банклари ва Марказий банк худудий бош бошқармалари томонидан эса кенг ташаббуслар билан бир қатор илмий гуруҳи аъзоллигиға қабул қилинганлар. Шунингдек, танлов қўлхонасида О. Султоналиев ва Л. Ҳақбердиеваларнинг хизмат лавозимини оширишда: ҳозирги кунда улардан бири Илмий Кенгашнинг Тошкент вилояти Чирчиқ филиали, иккинчиси «Аска» банкнинг Тошкент шаҳар бўлимида бошқарувчи бўлиб ишламоқда. Айни чоғда Х. Шукророва Г. В. Плеханов номидаги Россия Иқтисодиёт академиясининг магистратурасида банк ҳомийлигида ўқинмоқда, Э. Муҳиддинов эса Банк-молия академиясининг тингловчиларидир.

Танловнинг дастлабки босқичи қисқа мuddатларда ўтказилганини эътиборга олиб, республикамизнинг чекка худдаларидан келадиган рефератлар сонини кўпайтириш учун, Марказий банк уни давом эттиришға қарор қилди. Олти ой давомида республика тижорат банклари ва Марказий банк худудий бош бошқармалари томонидан эса кенг ташаббуслар билан бир қатор илмий гуруҳи аъзоллигиға қабул қилинганлар. Шунингдек, танлов қўлхонасида О. Султоналиев ва Л. Ҳақбердиеваларнинг хизмат лавозимини оширишда: ҳозирги кунда улардан бири Илмий Кенгашнинг Тошкент вилояти Чирчиқ филиали, иккинчиси «Аска» банкнинг Тошкент шаҳар бўлимида бошқарувчи бўлиб ишламоқда. Айни чоғда Х. Шукророва Г. В. Плеханов номидаги Россия Иқтисодиёт академиясининг магистратурасида банк ҳомийлигида ўқинмоқда, Э. Муҳиддинов эса Банк-молия академиясининг тингловчиларидир.

Танловнинг дастлабки босқичи қисқа мuddатларда ўтказилганини эътиборга олиб, республикамизнинг чекка худдаларидан келадиган рефератлар сонини кўпайтириш учун, Марказий банк уни давом эттиришға қарор қилди. Олти ой давомида республика тижорат банклари ва Марказий банк худудий бош бошқармалари томонидан эса кенг ташаббуслар билан бир қатор илмий гуруҳи аъзоллигиға қабул қилинганлар. Шунингдек, танлов қўлхонасида О. Султоналиев ва Л. Ҳақбердиеваларнинг хизмат лавозимини оширишда: ҳозирги кунда улардан бири Илмий Кенгашнинг Тошкент вилояти Чирчиқ филиали, иккинчиси «Аска» банкнинг Тошкент шаҳар бўлимида бошқарувчи бўлиб ишламоқда. Айни чоғда Х. Шукророва Г. В. Плеханов номидаги Россия Иқтисодиёт академиясининг магистратурасида банк ҳомийлигида ўқинмоқда, Э. Муҳиддинов эса Банк-молия академиясининг тингловчиларидир.

Танловнинг дастлабки босқичи қисқа мuddатларда ўтказилганини эътиборга олиб, республикамизнинг чекка худдаларидан келадиган рефератлар сонини кўпайтириш учун, Марказий банк уни давом эттиришға қарор қилди. Олти ой давомида республика тижорат банклари ва Марказий банк худудий бош бошқармалари томонидан эса кенг ташаббуслар билан бир қатор илмий гуруҳи аъзоллигиға қабул қилинганлар. Шунингдек, танлов қўлхонасида О. Султоналиев ва Л. Ҳақбердиеваларнинг хизмат лавозимини оширишда: ҳозирги кунда улардан бири Илмий Кенгашнинг Тошкент вилояти Чирчиқ филиали, иккинчиси «Аска» банкнинг Тошкент шаҳар бўлимида бошқарувчи бўлиб ишламоқда. Айни чоғда Х. Шукророва Г. В. Плеханов номидаги Россия Иқтисодиёт академиясининг магистратурасида банк ҳомийлигида ўқинмоқда, Э. Муҳиддинов эса Банк-молия академиясининг тингловчиларидир.

«Жалқ сўзи» мухбири Икром УТБОСАРОВ суҳбатлашди.

давлат тарбиянинг тасвири ва ўз номи туширилган муҳрига эга бўлади.

47-модда. Ушбу Қонунда қўлланилган айрим атамаларнинг таълими

«Прокуратура органлари ходимлари» деган атома замирида прокуратура органлари ва муассасаларининг мансаб даражаларига (ҳарбий унвонларга) эга бўлган барча ходимларини, шунингдек прокуратура стажерларини тушуниш керак.

6, 8-моддалардаги, 9-модданинг иккинчи қисмидаги, 20, 21-моддалардаги, 26-модданинг иккинчи, бешинчи, олтинчи, еттинчи қисмларидаги, 27-моддадаги, 38-модданинг биринчи, иккинчи, тўртинчи қисмларидаги, 40-моддадаги «прокурор» деган атома замирида ўз ваколатлари доирасида иш олиб бораётган Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори, барча қуйи прокурорлар, уларнинг ўринбосарлари, бош бошқарма, бошқарма ва бўлимларнинг бошчиликлари, уларнинг ўринбосарлари, бош бошқарма, бошқарма ва бўлимларнинг катта ёрдамчилари, ёрдамчилари, катта прокурорлар ва прокурорларнинг тушуниш керак.

23-модда биринчи қисмининг биринчи, учинчи, тўртинчи, ўн иккинчи ҳабошларидаги, иккинчи қисмидаги «прокурор» деган атома замирида ўз ваколатлари доирасида иш олиб бораётган Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори, барча қуйи прокурорлар, уларнинг ўринбосарлари, бош бошқарма, бошқарма ва бўлимларнинг бошчиликлари, уларнинг ўринбосарларини тушуниш керак.

9-модданинг учинчи ва тўртинчи қисмларидаги, 10-моддадаги, 24-модданинг иккинчи қисмидаги, 26-модданинг учинчи, тўртинчи, саккинчи ҳабошларидаги, 28, 29, 30, 32, 33, 34, 35, 36, 37-моддалардаги «прокурор» деган атома замирида Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори, Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳар, туманлар, шаҳарлар прокурорлари ва уларга тенглаштирилган прокурорлар, шунингдек уларнинг ўринбосарларини тушуниш керак.

Қонун лойиҳасига доир таълиф ва муаллафликнинг Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисида Қонунчилик ва суд-ҳужжат масалалари қўмитаси номига қўйиладиган маълумот тобора шайқолиб кетмоқда.

700035, Тошкент шаҳри, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси. Телефонлари: 1398656; 1398574

24

Ўзбекистон Республикасининг
ҚОНУНИ

Прокуратура
тўғрисида
(янги тахрири)

«Халқ сўзи» — «Народное слово»

2001 йил

IV бўлим. Прокурор назорати ҳужжатлари

31-модда. Прокурор назорати ҳужжатларининг турлари

Протест, қарор, тақдирнома, ариза, амринома ва огоҳнома прокурор назорати ҳужжатларидир.

32-модда. Протест

Прокурор қонунга эга бўлган норматив ҳужжатга нисбатан ана шу ҳужжатни чиқарган органга ёки унинг юқори туруви органига протест келтирилади. Мансабдор шахснинг ноқонуний қарорига нисбатан ҳам худди шундай тартибда протест келтирилади.

Протест келиб тушган вақтдан бошлаб ўн кунилик муддатдан кейинги кўриб чиқишнинг шарт. Қонун бузилганлигини дарҳол баърафоз этиш талаб қилинган алоҳида ҳолларда прокурор протестини кўриб чиқишнинг қисқартirilган муддатини белгилашга ҳақлидир. Протестни кўриб чиқиш натижалари тўғрисида уч кун муддат ичида прокурорга ёзма равишда маълум қилинади.

Протест қолланилган орган томонидан кўриб чиқилмаган ҳолларда мажлис қуйи прокурорга маълум қилинади ва у мажлисда иштирок этишига ҳақлидир.

Протест шу ҳужжатни чиқарган орган (мансабдор шахс) ёки юқори туруви органи (мансабдор шахс) томонидан рад этилган, шунингдек протест қонунда белгиланган муддат ичида кўриб чиқилмаган тақдирда, прокурор ана шу ҳужжатни ноқонуний деб эълон қилишга ҳақлидир. Ариза билан суғла мувофиқ бўлмаса, уларни бекор қилишга ва ўз қарори билан бундай шахсларни интизомий бўлимлардан дарҳол овоз қилишга;

ушлаб турилганлар, қамоққа олинишга, маҳкумлар ва бошқа жиноят-ҳуқуқий таъсир чоралари қўлланилган шахсларни ушлаб туриш, қамоққа сақлаш, жазо ва бошқа жиноят-ҳуқуқий таъсир чораларини ижро этуви органлар ҳамда муассасаларнинг вакиллари иштирокчи бўлиб, яққа ҳолда ҳам суриштириши;

ушлаб туриш, қамоққа олиш, жазо ва бошқа жиноят-ҳуқуқий таъсир чораларини ижро этуви органлар ва муассасалар мамуриятларининг буйруқлари, фармойишлари ва қарорлари, тезкор-қиймув тадбирларининг қонунга мувофиқлигини текшириши;

ушлаб турилганлар, қамоққа олинишга, маҳкумлар ва бошқа жиноят-ҳуқуқий таъсир чоралари қўлланилган шахсларнинг ҳуқуқларини таъминлашнинг шартларини яратилишини ушлаб туриш, қамоққа олиш, жазо ва бошқа жиноят-ҳуқуқий таъсир чораларини ижро этуви органлар ҳамда муассасалар мамуриятдан талаб қилишга;

жиноий ҳолатларни ижро этуви муассаса бошлигининг маҳкумларга фавқулодда ҳолатларга кўра муассаса ташқирини қамашга рухсат бериш тўғрисидаги, ўн саккинчи ёшга тулган қўнун бўлишига қарамай қолдириш тўғрисидаги, маҳкума аёлларнинг жиноятни ижро этиш муассасаси ташқиринида яшаш тўғрисидаги қарорларини тасдиқлашга ҳақлидир.

4-боб. Судларда ишларнинг кўриб чиқишида прокурорнинг иштироки

27-модда. Судларда ишларнинг кўриб чиқишида прокурорнинг иштироки

Прокурор қонунда назарда тутилган ҳолларда ишлар судларда кўриб чиқишида иштирок этади.

18

Йиғирма йилдан кейин — ўн календарь кун; йиғирма беш йилдан кейин — ўн беш календарь кун.

42-модда. Прокуратура органлари ходимларининг ҳамда уларнинг оила аъзоларининг икътимоий ҳимояланган ҳолатлари

Прокуратура органлари ходимларининг ҳаёти ва соғлиғи давлат ҳимоясида бўлади ва республика бюджетети маблағлари ҳисобидан давлат томонидан мажбурий тартибда суғурталанган бўлади.

Давлат суғурта органлари қуйидаги ҳолларда суғурта суммаларини тўлайдилар:

прокуратура органлари ходими ишлаётган даврида ёки прокуратура органларидан бўшатиладиган кейин ҳалок бўлса (вафот этса), агар бу ҳол у ҳизмат вақфидарининг бажариши муносабати билан олган тан жароҳатлари ёки соғлиғининг бошқача шикастлангани оқибатида рўй берган бўлса, унинг меросхўрларига — унинг эҳдик оилак иш ҳақи миқдорига;

прокуратура органлари ходими ўз хизмат вақфидарининг бажариши муносабати билан келгусида касбида доир фаолият билан шуғулланиш имкониятини истисно этадиган даражада майиб бўлиб қолганда ёки унинг соғлиғига бошқача шикаст етказилганда — унинг йиғирма беш ойлик иш ҳақи миқдорига;

прокуратура органлари ходими ўз хизмат вақфидарининг бажариши муносабати билан касбида доир фаолият билан шуғулланиш имкониятини истисно этадиган ва меҳнат қобилиятини доимий йўқотишга олиб келмайдиган тан жароҳатлари ёки унинг соғлиғига бошқача шикаст етказилганда — унинг беш ойлик иш ҳақи миқдорига.

Прокуратура органлари ходими ўз хизмат вақфидарининг бажариши муносабати билан олган тан жароҳатлари ёки унинг соғлиғига бошқача шикаст етказилгани оқибатида ҳалок бўлса (вафот этса), унинг қарамоғида бўлган меҳнатга қобил аъзоларига.

22

Ўзбекистон Республикасининг
ҚОНУНИ

Прокуратура тўғрисида
(янги тахрири)

I бўлим. Умумий қоидалар

1-модда. Прокуратура

Прокуратура — ягона марказлаштирилган тизимга эга бўлган ҳамда Ўзбекистон Республикаси ҳудудига қонуларнинг аниқ ва бир хилда бажарилиши устидан назоратни амалга оширадиган давлат органи.

2-модда. Ўзбекистон Республикаси прокуратураси органларининг вазифалари

Ўзбекистон Республикаси прокуратураси органларининг (бундан бундан прокуратура органлари деб юритилган) вазифалари фуқароларнинг ҳуқуқ ҳамда эркинликларини, Ўзбекистон Республикаси конституциясини, давлат ва жамиятнинг қонуний манфаатларини ҳимоя қилинишини таъминлашдан иборат.

3-модда. Прокуратура органлари фаолиятининг ҳуқуқий асослари

Прокуратура органларини ташкил этиш ва фаолиятини юритиш тартиби, шунингдек уларнинг ваколатлари Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, ушбу Қонун ва бошқа қонун ҳужжатлари билан белгиланади.

4-модда. Прокуратура органлари фаолиятининг асосий йўналишлари

Прокуратура органлари ўз фаолиятини қуйидаги асосий йўналишлар бўйича амалга оширади:

вазирликлар, давлат қўмиталари, идоралар, корхоналар, муассасалар, ташкилотлар, ҳокимлар ва бошқа мансабдор шахслар, шунингдек фуқаролар томонидан қонуларнинг бажарилишини назорат қилиш;

қонунийликни таъминлаш ва жиноятчиликка қарши кураш борасидаги фаолиятини мувофиқлаштириш;

жиноятлар юзасидан дастлабки тергов олиб бориш;

судларда ишларнинг кўриб чиқишида иштирок этиш;

3

даги мажбурият чораларини ижро этуви муассасаларда, воғга етмаганлигини ўқув-тарбия муассасаларида ноқонуний равишда сақлаб турилган шахсларни дарҳол овоз қилишга;

агар қамоққа сақланаётган, қамоққа олинишга, интизомий қисмга жўнатишга, озолиқдан маҳрум этишга ҳукм қилинган шахсларга нисбатан қўлланилган интизомий жазо чоралари қонунга мувофиқ бўлмаса, уларни бекор қилишга ва ўз қарори билан бундай шахсларни интизомий бўлимлардан дарҳол овоз қилишга;

ушлаб турилганлар, қамоққа олинишга, маҳкумлар ва бошқа жиноят-ҳуқуқий таъсир чоралари қўлланилган шахсларни ушлаб туриш, қамоққа сақлаш, жазо ва бошқа жиноят-ҳуқуқий таъсир чораларини ижро этуви органлар ҳамда муассасаларнинг вакиллари иштирокчи бўлиб, яққа ҳолда ҳам суриштириши;

ушлаб туриш, қамоққа олиш, жазо ва бошқа жиноят-ҳуқуқий таъсир чораларини ижро этуви органлар ва муассасалар мамуриятдан талаб қилишга;

жиноий ҳолатларни ижро этуви муассаса бошлигининг маҳкумларга фавқулодда ҳолатларга кўра муассаса ташқирини қамашга рухсат бериш тўғрисидаги, ўн саккинчи ёшга тулган қўнун бўлишига қарамай қолдириш тўғрисидаги, маҳкума аёлларнинг жиноятни ижро этиш муассасаси ташқиринида яшаш тўғрисидаги қарорларини тасдиқлашга ҳақлидир.

4-боб. Судларда ишларнинг кўриб чиқишида прокурорнинг иштироки

27-модда. Судларда ишларнинг кўриб чиқишида прокурорнинг иштироки

Прокурор қонунда назарда тутилган ҳолларда ишлар судларда кўриб чиқишида иштирок этади.

16

V бўлим. Прокуратура органларининг ходимлари

38-модда. Прокуратура органларида лавозимга тайинланадиган шахсларга нисбатан қўйиладиган талаблар

Прокуратура органларида прокурор, терговчи ва стажер лавозимига олий юридик маълумотга эга, зарур касбий фахр-шараф билан, соғлиғига қўра зималарига юксалтирилган хизмат вақфидарининг бажаришига қўриб Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари тайинланадилар.

Прокурор ва терговчи лавозимига биринчи марта тайинланадиган шахсларга қасамда қабул қилинади. Қасамда матин Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси томонидан тасдиқланади.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори, Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳар, туманлар, шаҳарлар прокурорлари ва уларга тенглаштирилган прокурорлар лавозимига йиғирма беш ёшдан кичик бўлмаган шахслар тайинланади.

Прокуратура органлари ходимлари Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори белгилаётган тартибда аттестациядан ўтказилиши лозим.

Прокуратура органлари ходимлари илмий, педагогик ва ижодий фаолиятини ташқир ҳақ қўйиладиган бошқа бирон бир фаолият тури билан шуғулланишлари мумкин эмас.

39-модда. Прокуратура органлари ходимларининг мансаб даражалари ва ҳарбий унвонлари

20

8-модда. Прокурор талабларини бажарилиши шартлиги

Прокурорнинг ҳужжатлар, материаллар ва бошқа маълумотларни тақдим этиш, тафтиш, текширишлар ўтказиш, мутаассис ақратиб ҳақиди, прокуратурага келиш ва аниқланган қўнунбузарликлар ҳусусида тушунтиришлар бериш ҳамда қўнунбузарликларни, бунга имконият ярататган сабаб ва шартларни баърафоз этиш ҳақиди, шунингдек қонунга риоя этиш тўғрисидаги талабларини бажариш барча фуқаролар ва юридик шахслар учун мажбурийдир.

Прокурорнинг талаблари устидан шикоят қилиниши уларнинг ижросини тўхтатиб қўймайди.

9-модда. Фуқароларнинг ариза ва шикоятларини ҳамда юридик шахсларнинг муножатларини кўриб чиқиш

Прокуратура органлари фуқароларнинг ариза ва шикоятларини ҳамда юридик шахсларнинг муножатларини, агар уларни кўриб чиқишнинг бошқача тартиби белгиланган бўлмаса, кўриб чиқадилар, уларнинг бузилган ҳуқуқларини тиклаш ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш чора-тадбирларини кўрадилар.

Прокурор фуқароларни ва юридик шахсларнинг вакиллари шикоят қилишга ҳақлидир.

Зарур ҳолларда прокурор ўзига келиб тушган фуқароларнинг ариза ва шикоятларини ҳамда юридик шахсларнинг муножатларини текширишнинг тегишли давлат бошқаруви органларига, корхона, муассаса, ташкилотларнинг мансабдор шахсларига топиришга ҳамда улардан текширишга талаб қилишга ҳақлидир.

Фуқароларнинг ариза ва шикоятлари ҳамда юридик шахсларнинг муножатларини кўриб чиқиш натижалари тўғрисида ахборот тақдим этишни талаб қилишга ҳақлидир.

Прокурорнинг ариза ва шикоятлари ҳамда юридик шахсларнинг муножатларини кўриб чиқиш натижалари тўғрисида ахборот тақдим этишни талаб қилишга ҳақлидир.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори томонидан фуқароларнинг ариза ва шикояти ёки юридик шахснинг муножати юзасидан қарор қабул қилингандан кейин прокуратура органлари улар бўйича ишларни юритиш тугатилди, янги очилган ҳолатларга доир ҳошлар бундан мустаснодир.

10-модда. Қонунийликни таъминлаш ва жиноятчиликка қарши кураш фаолиятини мувофиқлаштириш

Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори ва унга бўйсунувчи прокурорлар тегишли ички ишлар, милий хавфсизлик хизмати, солиқ, божхона ва бошқа органларнинг қону-

2

зарур ҳолларда ҳар қандай иш бўйича айрим тергов ҳаракатларини шахсан баърафоз ёки терговни тўла ҳақимда амалга оширади;

тергов ҳамда эҳтиёт чораси сифатида қамоққа сақлаш муддатини узайтиради;

ишларни суриштириш ва дастлабки тергов органларига қўшимча тергов ўтказиш тўғрисидаги ўз қўрсатмалари билан қайтарарди;

ҳар қандай жиноят ишини суриштириш органидан олиб терговга қўйишнинг бир дастлабки тергов органидан бошқача, бир терговчида бошқачаси берилади;

суриштирувнинг ёки терговининг, агар у ишнинг тергов қилиш чоғида қонун бузилишига йўл қўйган бўлса, суриштирувдан ҳуд дастлабки тергов ишларини давом эттиришдан четлатилди;

қонунда назарда тутилган ҳолларда, тергов ҳаракатларини олиб боришнинг қўнунга риоя қилиниши шартлиги рад этилади, ишларни тугатилиш ҳуд ҳаракатдан тўхтатилади;

қонунда назарда тутилган ҳолларда терговининг ишини тугатилиш роилик берилади;

айблов ҳусусини ёки қарорини тасдиқлайди, ишни судга юборарди;

қонунга мувофиқ бошқа ваколатларини амалга оширади.

Прокурорнинг тергововиди текшириш ўтказиш, жиноят ишлари қўнунга риоя қилиш билан боғлиқ қўрсатмалари суриштириш ва дастлабки тергов органи учун мажбурийдир.

24-модда. Прокуратура органлари томонидан жиноятларни тергов қилиш

Прокуратура органлари жиноят-процессуал қонунга бинои ўз ваколатларига беришдан жиноятлар тўғрисидаги ишлар юзасидан тергов ўтказадилар.

Прокурор ҳар қандай жиноят ишини ўз иш юритишига олишга ёки ўзига бўйсунувчи прокуратура топиришга, шунингдек биргаликда тергов ўтказиш учун прокуратура терговчилари, ички ишлар органлари ҳамда бошқа органларнинг терговчилари ва тезкор ходимларини иборат тергов гурҳини тузишга ҳақлидир.

3-боб. Ушлаб турилганларни, қамоққа

14

публикаси Бош прокурори (раис), унинг биринчи ўринбосари, ўринбосарлари, Қорақалпоғистон Республикаси прокурори, прокуратура органларининг бошқа ходимларидан иборат таркибда ҳайат тузилади. Ҳайатнинг шахсий таркиби Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан тасдиқланади.

Ўзбекистон Республикаси Прокуратурасида бош бошқармалар, бошқармалар ва бўлимлар тузилади.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг катта ёрдамчилари ва ёрдамчилари, бош бошқармалар, бошқармалар, бўлимларнинг бошчиликлари, уларнинг ўринбосарлари, катта прокурорлар, прокурорлар, алоҳида муҳим ишлар бўйича катта терговчилар ва терговчилар Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори томонидан тайинланадилар ва лавозимдан овоз қилинадилар.

13-модда. Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг ваколатлари

Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори прокуратура органларига раҳбарлик қилади ва улар фаолияти устидан назоратни амалга оширади.

Бош прокурор:

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва унинг органлари мажлисларида иштирок этади, шунингдек Олий Мажлисте қонунчилик ташаббуси билан муножот этиши мумкин.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси мажлисларида иштирок этади;

Ўзбекистон Республикаси Конституциявий судининг мажлисларида иштирок этади ва қўрилатган масала юзасидан фикр билдиради;

давлат органларининг прокурор назорати амалга оширилмайдиган норматив ҳужжатлари Ўзбекистон Республикаси Конституциясини номувофиқлиги ҳусусида Ўзбекистон Республикаси Конституциявий судига муножот этади;

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленуми мажлисларида иштирок этади, қўрилатган ишлар бўйича ва муҳокма қилинаётган масалалар юзасидан фикр билдиради, қонун ҳужжатларини қўллаш тўғрисида фикр билдиради, қонун ҳужжатларини қўллаш

7

этади.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисида ҳар беш йилда қаманда бир марта ўз фаолияти ҳақида ҳисобот берилади.

15-модда. Қорақалпоғистон Республикаси Прокуратураси

Қорақалпоғистон Республикаси Прокуратурасида Қорақалпоғистон Республикаси прокурори бошчилик қилади, у Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори билан келишилган ҳолда Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорги Кенгеси томонидан беш йил муддатга тайинланади ҳамда худди шу тартибда лавозимдан овоз қилинади.

Қорақалпоғистон Республикаси прокурори Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори томонидан тайинланадиган ва лавозимдан овоз этиладиган биринчи ўринбосари ва ўринбосарларига эга бўлади.

Қорақалпоғистон Республикаси Прокуратурасида Қорақалпоғистон Республикаси прокурори (раис), унинг биринчи ўринбосари, ўринбосарлари ва прокуратура органларининг бошқа ходимларидан иборат таркибда ҳайат тузилади. Ҳайатнинг шахсий таркиби Қорақалпоғистон Республикаси прокурорининг тақдирномасига бинои Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори томонидан тасдиқланади.

Қорақалпоғистон Республикаси прокурорининг ёрдамчилари, бўлим катта прокурорлари ва прокурорлари, прокурор-криминалистлар, алоҳида муҳим ишлар бўйича катта терговчилар ва алоҳида муҳим ишлар бўйича терговчилар, катта терговчилар ва терговчилар Қорақалпоғистон Республикаси прокурори томонидан тайинланадилар ва лавозимдан овоз қилинадилар.

16-модда. Вилоятлар, Тошкент шаҳар прокуратуралари ва уларга тенглаштирилган прокуратуралар

Туманлар, Тошкент шаҳар прокуратуралари ва уларга тенглаштирилган прокуратураларга тегишли прокурорлар бошчилик қиладилар, улар Ўзбекистон Республикаси Бош

9

чилик қиладилар, улар Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори томонидан беш йил муддатга тайинланадилар ва лавозимдан овоз қилинадилар.

Туман, шаҳар прокурорлари, шунингдек уларга тенглаштирилган прокурорлар Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори билан келишилган ҳолда Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар прокурорлари, уларга тенглаштирилган прокурорлар томонидан тайинланадилар ва лавозимдан овоз қилинадилар.

Туманлар ва шаҳарлар прокуратуралари, шунингдек уларга тенглаштирилган прокуратураларнинг катта ёрдамчилари, ёрдамчилари, катта терговчилари ва терговчилар, стажерлар тегишли равишда Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳар прокурорлари ва уларга тенглаштирилган прокурорлар томонидан тайинланадилар ва лавозимдан овоз қилинадилар.

18-модда. Прокуратура органларининг ҳайатлари

Ўзбекистон Республикаси Прокуратурасида, Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳар прокуратураларида ва уларга тенглаштирилган прокуратураларда тузиладиган ҳайатлар мақсадот органлари бўлиб, улар қонунийлик ва жиноятчиликнинг ҳолатига, прокуратура органларининг фаолиятига, Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори буйруқлари ва қўрсатмаларининг ижросига, калларини танилаш, жой-жойига қўйишга доир ва бошқа муҳим масалаларни кўриб чиқиш, прокурорларнинг, прокуратура органлари таркибий бўлимларини раҳбарларининг ва бошқа ходимларининг ҳисоботларини эшитилади.

Тегишли ҳайатлар мажлисларида вазирликлар, давлат қўмиталари, идоралар, давлат текширув ва назорат органлари, корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар раҳбарларининг ҳамда ҳарбий қўсма ва қўшимчалар командиранинг ҳамда бошқа мансабдор шахсларнинг қонуний ижроси масалалари юзасидан ахборот ва тушунтиришлари тингланishi мумкин.

III бўлим. Прокурор назорати

1-боб. Қонунлар ижроси устидан назорат (умумий назорат)

19-модда. Назорат предмети

Вазирликлар, давлат қўмиталари, идоралар, корхоналар,

11

Коллекж фойдаланишига топирилади

Кегайли тумани марказида 450 ўринли касб-ҳунар қурилиш коллежи янги асрини дастлабки кунларида фойдаланишга топирилади. Умумий баҳоси 800 миллион сўмлик бу касб-ҳунар коллежини «Кегайлироқурилиш» акциядорлик жамияти ва Нукусдаги бир қатор қурилиш ташкилотлари бир қатор қурилиш, таъмирчилик ва ҳуқуқшунос-иқтисодчилар таёрланади.

Коллежининг фойдаланишга топирилиши маросимида Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорги Кенгесининг раиси Темур Камоллов иштирок этиб, йиғилганларни янги йил ва янги ўқув биноси билан қўнунлади. Маросимда бино қурилишида фаол қатнашган бир гуруҳ ходимларга Қорақалпоғистон Республикасининг унвонлари ва Фахрий ёрликлари топирилади.

«Туркистон-пресс».

Дехқонга қўшқанот бўлиб

Айни кунларда Хива туманидаги машина-трактор парки очик турдаги ҳиссдорлик жамиятида таъмирлаш ишлари намунали олиб боришмоқда. Бу ерда қилмоқ ҳўжжалик механизмлари баҳорги мавсумга бирин-кетин шай қилиб қўйилмоқда.

Суратларда: ишчи Қалавлар Ҳамроев, тоқар Бердилов Сулонов ва етакчи мутахассис Мария Холмуродова таъмирлаш сифатини кўздан кечиринмоқда; машина-трактор паркиннинг олд қурилиши. Омонбой МУРОДОВ (УЗА) олган суратлар.

«Халқ сўзи» фуқаролар хизматида

Шу ҳам инсофданми?

«Оқил Шарофиддинов маҳалласидаги кўчаларда жойлашган бинояр атрофини кўрсангиз, дилингиз ҳуфтон бўлади. Сабоби шу атрофдаги турар-жойларда яшаётганлар жамияти қиндикларни дуч келган жойга айдариб кеттавердилар. Одамлар саломатлиги-ю, табиат сўзлашишга нутур етмаётганидан ҳеч қилинган жораги жис этмайдиган чамаси. Анқиб турган бадбўй худдан таъбирини хира бўлади. Мен мўминман деб ёқасини лаг очиб кўрсангиз урувчилар кўп бўлса-ю, аслида мусулмончилик тоғлиқ, озовдасарчилик билан боғлиқ жамиятни билмасалар. Маҳалла оқсоқолари қани, қонунга хизматдагилар қайққа қарашаяпти? 100-150 метр паридо 4-урта мактаб, боғчалар боғачи бор. Санэпидстанция яшамларнинг эса паровий папак. Шу ҳам инсофданми?»

Бахтиёр СУЛОНОВ, Тўйтепа шаҳрида истиқомат қилувчи фуқаро.

Нахотки шу гаплар рост бўлса, деган савол билан Урта Чирчиқ туман ҳокимлигига муножот этилади. Фуқаро мактубини ўрганиб чи-

билан боғлиқ масалалар бўйича Пленум тушунтиришлар бериши ҳусусида таъкидлар қилган;

Узбекистон Республикаси Прокуратураси ҳайъатининг таркибин тасдиқлаш тўғрисидаги таъкидларни Узбекистон Республикаси Президенти қирати;

прокуратура органлари ходимларига мансаб даражалари бериши ва юқори мансаб даражалари бериш тўғрисидаги тақдирнома билан Узбекистон Республикаси Президенти мурожаат этди;

прокуратура органлари ходимларини «Узбекистон Республикаси прокуратураси фахрий ходими» кўкрак нишони билан таъкидлади;

прокуратура органлари ходимларини Узбекистон Республикаси давлат мукофотларига тақдим этди;

бу йўриқлар чиқарили, прокуратура органлари фаолиятининг асосий йўналишлари ва таркибий бўлинмалари тўғрисидаги низомиларни тасдиқлади;

ажратилган штат бирлиги ва маблағлар доирасида қуйи прокуратура органлари, бош бошқармалар, бошқармалар ва бўлимларини ташкил этди, ўзгартирди ва тузати, Узбекистон Республикаси Прокуратураси ва қуйи прокуратура таркибин ҳамда штатларини тасдиқлади, барча прокуратура ташкилий таркибий тузилуши ва ходимларнинг мансаб маошларини бюджетдан ажратилган пул маблағлари ва штат бирлиги доирасида белгилади;

«ет эл давлатларининг тегишли органлари ва халқро таъкидлар билан ўзаро ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш ҳақида битимлар тузиши мумкин;

қону ҳужжатларига мувофиқ бошқа ваколатлари амалга ошириди.

14-модда. **Узбекистон Республикаси Бош прокурорининг ҳисобдорлиги**

Узбекистон Республикаси Бош прокурори Узбекистон Республикаси Конституциясида мувофиқ Узбекистон Республикаси Президенти ва Узбекистон Республикаси Олий Мажлиси олдига ҳисобдор.

Узбекистон Республикаси Бош прокурори Узбекистон Республикаси Президентига қўниқийлик ҳамда жиноятчиликка қарши курашининг ҳолати тўғрисида мунтазам равишда, ўта оғир жиноятлар ва фақуллада ҳодисалар бўйича эса зудлик билан, шунингдек прокуратура органлари амалга оширган ишлар тўғрисида ҳар олти ойда ахборот тақдим

Прокурор судда далил-исботлар ўрганилишида иштирок этади, қўниқнинг қўлинишга доир ўз фикрини баён этади.

Ишлар суддада қўриб чиқилганда иштирок этаётган прокурорнинг ваколатлари процессуал қўниқлар билан белгилади.

Прокурор суд жараёнининг бошқа иштирокчилари билан тенг ҳуқуқлардан фойдаланиб, суъаларнинг мустиқлигини, уларнинг фақат қўниқта бўлишини принципини қатъий риоя этиши, ўз фаолияти билан оқил судловни амалга оширишга қўмақлашини шарт.

28-модда. **Суд қарорларига протест келтириш**

Прокурор процессуал қўниқта белгиланган тартибда ўз ваколатлари доирасида суднинг ҳукмига, қарори, ажрими ва ҳал қилув қарорига протест келтиришга ҳақлидир.

29-модда. **Ишларни суддан талаб қилиб олиш ва қақриб олиш**

Прокурор ўз ваколатлари доирасида суднинг қўниқни қўнига қирган ҳукми, қарори, ажрими ва ҳал қилув қарори билан боғлиқ ҳар қандай ишни суддан талаб қилиб олиш ҳуқуқига эгадир. Прокурор ўзи унинг топшириғига биноан прокуратура органларининг бошқа ходимлари суддада ҳар қандай топилганда бундай ишларни ўрганиб чиқиш ҳуқуқига эга.

Прокурор суднинг чиқарган ҳукми, қарори, ажрими ва ҳал қилув қарорига қўниқта номувофиқлиқни кўрса, уларга протест келтириши, агар бу унинг ваколат доирасига қирмайдиган бўлса, протест келтириш тўғрисидаги тақдирнома билан юқори турувчи прокурорга мурожаат этиш ҳуқуқига эга.

Айбаш фикрини тасдиқлаган прокурор ўзи юқори турувчи прокурор жиноят ишини ў судда қўриш учун тайинланганга қадав суддан қақриб олиш ҳуқуқига эгадирлар.

30-модда. **Протестларни ўзгартириш, тўқдириш, қақриб олиш**

Қарор, ҳукм, ажрим ва ҳал қилув қарорига нисбатан берилган апелляция, кассация, ҳусусий ва назорат тартибдаги протест ишни судда қўриб чиқиш бошланганга қадав протест келтирган прокурор, шунингдек юқори турувчи прокурор томонидан ўзгартирилиши, тўқдирилиши ўзи қақриб олиниши мумкин.

прокурори томонидан беш йил муддатга тайинландилар ва лавозимдан овоз этилдилар. Улар Узбекистон Республикаси Бош прокурор томонидан тайинландилар ва лавозимдан овоз этилган биринчи ўринбосари ва ўринбосарларига эга бўлади.

Узбекистон Республикаси Ҳарбий прокуратурасига лавозимга қўра Узбекистон Республикаси Бош прокурорининг ўринбосари бўлиши Узбекистон Республикаси Ҳарбий прокурори бошчилик қилади.

Вилоятлар, Тошкент шаҳар прокуратуралари ва уларга тенглаштирилган прокуратурада прокурор (раис), унинг биринчи ўринбосари, ўринбосарлари ва прокуратура органларининг бошқа ходимларидан иборат таркибда ҳайат тузилади. Ҳайъатнинг шахсий таркиби тегишли прокурорнинг тақдирномасига биноан Узбекистон Республикаси Бош прокурори томонидан тасдиқланади.

Вилоятлар, Тошкент шаҳар прокуратураларида ва уларга тенглаштирилган прокуратурада бошқармалар ва бўлимлар тузилади. Бошқармалар ва бўлимларнинг бошчиликлар, прокурорларнинг катта ёрдамчилари, прокурорларнинг ички хавфсизлиги таъминлаш бўйича ёрдамчилари Узбекистон Республикаси Бош прокурори томонидан лавозимга тайинландилар ва лавозимдан овоз қилинадилар.

Бошқарма, бўлим бошчиликларининг ўринбосарлари, катта прокурор-криминалистлар ва прокурор-криминалистлар Узбекистон Республикаси Бош прокурорининг розилити билан виллоятлар, Тошкент шаҳар прокурорлари ва уларга тенглаштирилган прокурорлар томонидан тайинландилар ва лавозимдан овоз қилинадилар.

Вилоятлар, Тошкент шаҳар прокурорларининг ва уларга тенглаштирилган прокурорларининг ёрдамчилари, бўлим катта прокурорлари ва прокурорлари, алоҳида муҳим ишлар бўйича катта терговчилар ва алоҳида муҳим ишлар бўйича терговчилар, катта терговчилар ва терговчилар виллоятлар, Тошкент шаҳар прокурорлари ва уларга тенглаштирилган прокурорлар томонидан тайинландилар ва лавозимдан овоз қилинадилар.

17-модда. **Туман, шаҳар прокуратуралари ва уларга тенглаштирилган прокуратура**

Туман ва шаҳар прокуратуралари, шунингдек уларга тенглаштирилган прокуратурага тегишли прокурорлар бош-

қўни ҳужжатларини тақомиллаштиришда ва ҳуқуқий тартиб-от ишларига қатнашиши.

5-модда. **Прокуратура органлари фаолиятининг асосий принциплари**

Прокуратура органлари фаолиятининг асосий принциплари қўниқлик, оқиллик, мустиқлик ва ошқорчиликдир.

6-модда. **Прокуратура органлари мустиқликнинг ваколатлари**

Прокуратура органларининг фаолияти Узбекистон Республикаси Президенти ва Узбекистон Республикаси Олий Мажлиси назорати остида бўлади.

Прокуратура органлари ўз ваколатларини ҳар қандай давлат органлари, жамъат бирлашмалари ҳамда мансабдор шахслардан мустиқларларга фақат қўниқта илғот қилиб амалга оширишлар.

Давлат қўниқини ва бошқарув органлари, жамъат бирлашмалари, шунингдек мансабдор шахсларнинг прокуратура органларининг фаолиятга арақлишини тақдирлади.

Прокурорнинг вайриқўниқ қарор қабул қилишига эришиши ўзи фаолиятини амалга оширишга тўқуқлик қилиш мақсадида унга қандай шаклда бўлмасин бир-бир таъсир кўрсатиш, унинг ҳақсизлигига таъсир қилиш, шунингдек прокурор ва терговчининг ҳусусий текширишлари ва дастлабки терговга доир маълумотларни ошқор этиш, прокурорнинг таъбирини бажармаганига белгиланган тартибда жавобгарликка тортишга сабаб бўлади.

Прокуратура органларининг ҳодимлари ўз ваколатлари даврида шей партирларга алоқисини тўқатиб турадилар.

7-модда. **Прокуратура органларининг жамъатчилик ва оммавий ахборот воситалари билан ҳамкорлиги**

Прокуратура органлари қўниқийликни мустиқлаштириш, жиноятчиликка қарши кураш борасидаги фаолиятини жамъатчилик билан ҳамкорликда ҳарajat қилиши.

Прокуратура органлари ўз фаолиятини ошқорчиликни таъминлаш мақсадида:

- қўниқийлик ва жиноятчилик ҳолати тўғрисида жамъатчиликни мустиқлаштиришга қўниқийликни таъминлаш, оммавий ахборот воситалари вақсилари билан урқашулар ўқасдилар ва улар орқали ўз фаолиятини ериштирилди;
- депутатларнинг ҳамда оммавий ахборот воситаларининг ёзма мурожаатига қўниқийлик белгиланган тартибда ахборот тақдим этишлар.

Жамъатчилик ва оммавий ахборот воситаларининг вақсилари прокуратура органлари ҳайъатларининг ҳамда мувофиқлаштирувчи кенгашлирининг йилгилишига тақдир этилиши мумкин.

муассасалар, ташкилотлар, ҳарбий қисмлар, ҳарбий идоралар, вазирилик ва идораларнинг ҳарбийлаштирилган тармок бўлинмалари, ҳокимлар ва бошқа мансабдор шахслар, шунингдек фуқаролар томонидан қўниқларнинг ижро этилиши назорат предметини ҳисобланади.

20-модда. **Текшириш ўқазини асослари**

Қўниқлар ижросини текшириш қўниқийлик бузилганлиги тўғрисидаги аризалар ва бошқа хабарлар бўйича, асослар мавжуд бўлганда эса прокурорнинг шахсий ташаббуси билан ўқазини.

21-модда. **Прокурорнинг ваколатлари**

Прокурор қўниқларнинг ижро этилиши устидан назоратни амалга ошириш жараёнида ўз ваколатлари доирасида:

- вазириликлар, давлат қўниқиталари ва идоралари, қорхоналар, муассасалар, ташкилотлар ва ҳарбий қисмларнинг ҳудуди ва қонларига қўниқликни кўришга, ҳужжатлар ва материалларни кўришга, текширишлар ўқазини;
- текшириш учун қарорлар, фармойишлар, бу йўриқлар ва бошқа ҳужжатларни, қўниқийликнинг ҳолати тўғрисида ва уни таъминлашга доир чора-тақдирлар ҳақидаги маълумотларни талаб қилишга;
- давлат органлари, ҳарбий қисмлар, ҳарбий идоралар, вазирилик ва идораларнинг ҳарбийлаштирилган тармок бўлинмалари раҳбарлари ва бошқа мансабдор шахслардан улар назорати остидаги ҳамда бўйсунувидаги қорхоналар, муассасалар, ташкилотлар фаолиятини текшириш, тақдир қилиши, идоравий ва ноидоравий текширишлар ўқазини учун мутахассислар ажратилиши талаб қилишга;
- мансабдор шахслар ва фуқаролардан қўниқбузарликка доир оғзаки ёки ёзма тушунтиришлар талаб қилишга ҳақлидир.

Қўниқ бузилиши аниқланган тақдирда прокурор қўниқ ҳужжатларига назарда тутилган чораларни кўришга мажбур.

Прокурорнинг ҳўжалик фаолиятини ва бошқа фаолиятга бевосита арақлашуви, шунингдек идоравий бошқарув ва назорат органларининг вақсиларини бажаришига йўл қўнимайди.

олинганларни сақлаш жойларида, жиноий жазолар ва бошқа жиноят-ҳуқуқий таъсир чораларини ижро этиш чоғида қўниқларга риоя қилиниши устидан назорат

25-модда. **Назорат предметини**

Назорат предметини қўниқиталар ташкил этади: ушлаб турилганларни, қамоққа олинганларни сақлаш жойларида, жиноий жазолар ва бошқа жиноят-ҳуқуқий таъсир чораларини ижро этиш муассасаларида шахсларни сақлашнинг қўниқийлиги;

ушлаб турилганларни, қамоққа олинганларни сақлаш, жиноий жазолар ва бошқа жиноят-ҳуқуқий таъсир чораларини ижро этиш тартиби ва шартларига ҳақидаги қўниқ ҳужжатларига риоя этилаётганлиги;

ушлаб турилганлар, қамоққа олинганлар, маҳкумлар, шунингдек бошқа жиноят-ҳуқуқий таъсир чоралари қўниқиталарида шахсларнинг қўниқта белгиланган ҳуқуқларини ва мажбуриятларига риоя этилишининг таъминланганлиги;

жиноят-ижроия қўниқ ҳужжатларини қўлаётган орган ва муассасалар, мансабдор шахслар фаолиятини қўниқ ҳужжатларига риоя этилаётганлиги.

26-модда. **Прокурорнинг ваколатлари**

Прокурор ушлаб турилганларни, қамоққа олинганларни сақлаш жойларида, жиноий жазолар ва бошқа жиноят-ҳуқуқий таъсир чораларини ижро этиш чоғида қўниқларга риоя этилиши устидан назоратни амалга ошира бориб, ўз ваколатлари доирасида:

- ушлаб турилганларни, қамоққа олинганларни сақлаш, қамок, интисомий қисмага жўнатилиш, озоликдан маҳрум этиш тартибидидаги жазоларни ижро этиш жойларига, тиббий йўналишда мажбурият чораларини ижро этиш муассасалар ва воқта етмаганларнинг махсус ўқув-тарбия муассасаларига монеликчилик ва исталган вақтда ҳамма хоналар билан танишиш шарти билан киришига, шахсларга нисбатан ушлаб туриш, қамоққа олиш, шунингдек жиноий жазо ўзи бошқа жиноят-ҳуқуқий таъсир чоралари қўниқиталарида асос бўлган ҳужжатлар билан танишишга;
- ушлаб туриш, қамоққа сақлаш жойларида, қамоқ, интисомий қисмага жўнатилиш, озоликдан маҳрум этиш тартибидидаги жазоларни ижро этиш муассасаларида, тиббий йўналиш

Хикмат

Тинмасанг тинарсан

Республика ҳўжалик ҳисобидидаги техник рўйхатга олиш кадастр бюроси тугатилмоқда.

Давро ва эгизролар эълон чиққан қўниқлар билан икки ой муддат ичиди қабул қилинади.

Мурожаат учун телефон: 35-15-69.

Жумбоқ

«Юнон аифбоси»да нечта харф бор? — деф сўради Сфинкс. Акс қўниқча Сфинкс зимдан тақдор савол бериши биларди. Шунинг учун тўғри жавоб бериш одадан обдон ўйлади. Айтмиқча, Акс қандай жавоб берди?

Кечга жумбоқнинг жавоби: Шалда 16 та қаварот бор. Бу ҳақда Хоразмдан Ҳулхунор Бекжонова, Фарида Матқўбона ва тошкентлик Махбуба Бегметова тўғри жавоб йўлашди.

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Тақдир хайъати: Э. Болиев (масъул котиб — «Халқ сўзи»), М. Егоров (масъул котиб — «Народное слово»), Ш. Жабборов (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»), Ш. Ризаев, С. Зинин, М. Мираломов, С. Муҳиддинов, М. Сафаров, Р. Фарҳодий, И. Худойёров, И. Шогўломов, О. Қаннибергенов (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»), Ҳ. Ҳошимов.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Хатлар бўлими 136-29-89; Котибият 133-10-28; Эълонлар 136-09-25.

Узбекистон Республикаси Олий Мажлисининг ҚАРОРИ

Янги тақдирдаги «Прокуратура тўғрисидаги» Узбекистон Республикаси Қонунининг лойиҳаси ҳақида

Узбекистон Республикаси Олий Мажлиси қарор қилди:

- Янги тақдирдаги «Прокуратура тўғрисидаги» Узбекистон Республикаси Қонунининг лойиҳаси биринчи ўқидида маълумланди.
- Янги тақдирдаги «Прокуратура тўғрисидаги» Узбекистон Республикаси Қонунининг лойиҳаси умумхалқ муҳокамаси учун «Халқ сўзи» ва «Народное слово» газеталарида эълон қилинсин.
- Олий Мажлисининг Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси тушган тақдирдаги «Прокуратура тўғрисидаги» Узбекистон Республикаси Қонунининг лойиҳасини маромига етказилган лойиҳасини Олий Мажлис муҳокамасига киритсин.

Узбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Раиси

Э. ХАЛИЛОВ

Тошкент шаҳри,
2000 йил 14 декабр.

қўни ҳужжатларини тақомиллаштиришда ва ҳуқуқий тартиб-от ишларига қатнашиши.

5-модда. **Прокуратура органлари фаолиятининг асосий принциплари**

Прокуратура органлари фаолиятининг асосий принциплари қўниқлик, оқиллик, мустиқлик ва ошқорчиликдир.

6-модда. **Прокуратура органлари мустиқликнинг ваколатлари**

Прокуратура органларининг фаолияти Узбекистон Республикаси Президенти ва Узбекистон Республикаси Олий Мажлиси назорати остида бўлади.

Прокуратура органлари ўз ваколатларини ҳар қандай давлат органлари, жамъат бирлашмалари ҳамда мансабдор шахслардан мустиқларларга фақат қўниқта илғот қилиб амалга оширишлар.

Давлат қўниқини ва бошқарув органлари, жамъат бирлашмалари, шунингдек мансабдор шахсларнинг прокуратура органларининг фаолиятга арақлишини тақдирлади.

Прокурорнинг вайриқўниқ қарор қабул қилишига эришиши ўзи фаолиятини амалга оширишга тўқуқлик қилиш мақсадида унга қандай шаклда бўлмасин бир-бир таъсир кўрсатиш, унинг ҳақсизлигига таъсир қилиш, шунингдек прокурор ва терговчининг ҳусусий текширишлари ва дастлабки терговга доир маълумотларни ошқор этиш, прокурорнинг таъбирини бажармаганига белгиланган тартибда жавобгарликка тортишга сабаб бўлади.

Прокуратура органларининг ҳодимлари ўз ваколатлари даврида шей партирларга алоқисини тўқатиб турадилар.

7-модда. **Прокуратура органларининг жамъатчилик ва оммавий ахборот воситалари билан ҳамкорлиги**

Прокуратура органлари қўниқийликни мустиқлаштириш, жиноятчиликка қарши кураш борасидаги фаолиятини жамъатчилик билан ҳамкорликда ҳарajat қилиши.

Прокуратура органлари ўз фаолиятини ошқорчиликни таъминлаш мақсадида:

- қўниқийлик ва жиноятчилик ҳолати тўғрисида жамъатчиликни мустиқлаштиришга қўниқийликни таъминлаш, оммавий ахборот воситалари вақсилари билан урқашулар ўқасдилар ва улар орқали ўз фаолиятини ериштирилди;
- депутатларнинг ҳамда оммавий ахборот воситаларининг ёзма мурожаатига қўниқийлик белгиланган тартибда ахборот тақдим этишлар.

Жамъатчилик ва оммавий ахборот воситаларининг вақсилари прокуратура органлари ҳайъатларининг ҳамда мувофиқлаштирувчи кенгашлирининг йилгилишига тақдир этилиши мумкин.

II бўлим. Прокуратура органлари

11-модда. **Прокуратура органларининг тизими**

Прокуратура органларининг тизими қўниқиталардан иборат:

- Узбекистон Республикаси Прокуратураси;
- Қорғалонистон Республикаси, виллоятлар, Тошкент шаҳар прокуратуралари;
- туманлар, шаҳарлар прокуратуралари ҳамда туманлар прокуратураларига тенглаштирилган туманлар прокуратуралари;
- виллоят прокуратураларига тенглаштирилган Узбекистон Республикаси Ҳарбий прокуратураси, Узбекистон Республикаси Транспорт прокуратураси;
- туман прокуратураларига тенглаштирилган ҳарбий округлар, ҳудудий ҳарбий, транспорт ва ихтисослаштирилган прокуратуралар.

12-модда. **Узбекистон Республикаси Прокуратураси**

Узбекистон Республикаси Прокуратурасида Узбекистон Республикаси Президенти томонидан беш йил муддатга тайинланган ва кейинчалик Узбекистон Республикаси Олий Мажлисининг тасдиқлаши ўтган Узбекистон Республикаси Бош прокурори раҳбарлик қилади.

Узбекистон Республикаси Бош прокурори Узбекистон Республикаси Президенти томонидан тайинланадиган ва лавозимдан овоз этилганда, кейинчалик Узбекистон Республикаси Олий Мажлиси тасдиқлаши ўтган биринчи ўринбосари, ўринбосарларига эга бўлади.

Узбекистон Республикаси Прокуратурасида Узбекистон Республикаси Олий Мажлисининг лойиҳаси бўлиши мумкин.

ляйтсиз оила аъзоларига вафот этган шахс иш ҳақининг уларнинг ҳиссасига тўғри келадиган қисми ва боқувчисини йўқотганлиги муносабати билан уларга тайинланган пенсия ўртаклидаги фарқ ҳар ойда, мажбурий давлат суғуртаси бўйича олинган тўловларни ҳисобга олман ҳолда туланади.

Прокуратура органлари ҳодимининг қизмат вақсиларини бажариши билан боғлиқ тарзда унга тегишли мол-мулкнинг йўқ қилиш ёки унга шикаст етказиш оқибатидаги зарар унга ёки унинг оила аъзоларига тўлалиғича қопланади.

Ушбу модданин иккинчи, учинчи, тўртинчи ва бешинчи қисмларига назарда тутилган зарарни қоплаш бўйича тўловлар республика бюджетни маблағлари ҳисобидан амалга оширилиб, кейинчалик улар айбор шахслардан қўниқта белгиланган тартибда ундириб олинади.

43-модда. **Прокуратура органлари ҳодимларининг рабатлан-тириш ва уларнинг илғизомий жаобгарлиги**

Прокуратура органлари ҳодимларининг рабатлантириш ҳамда илғизомий жаобгарлик тортиш тартиби Узбекистон Республикаси прокуратура органларида қизмат ўташ тартиби тўғрисидаги низоми билан белгиланади.

VI бўлим. Яқунловчи қондалар

44-модда. **Узбекистон Республикаси Прокуратурасининг муассасалари ва ташкилотлари**

Узбекистон Республикаси Прокуратураси илмий тақдир-қотлар ўқазини, прокуратура органлари ҳодимларининг ма-лакисини ошириш мақсадида белгиланган тартибда идо-равий илмий муассасалар ва ўқув юрларини ташкил этади. Узбекистон Республикаси Прокуратураси нашриётлар, мат-баа қорхоналари тузиши ва даврий нашрлар ҳамда махсус адабиёт чот этиши мумкин.

45-модда. **Прокуратура органларининг моднавлантириши ва улар-нинг модий-техникавий таъминоти**

Прокуратура органларини моднавлантириш ва уларнинг модий-техникавий таъминоти марказлаштирилган тартибда республика бюджетни ҳисобидан амалга оширилади.

46-модда. **Прокуратура органларининг муҳри**

Узбекистон Республикаси Прокуратураси ва унга бўйсунди-ган прокуратура органлари, илмий-қўриқ ҳамда бошқа шахсий қорхоналар юридик шахс ҳисобланиб, Узбекистон Республикаси

Прокуратура органлари ҳодимларига эғаллаб турган лавозимлари ва меҳнат стажига мувофиқ мансаб даражалари ёки ҳарбий унвонлар берилади.

Мансаб даражалари бериш ва улардан маҳрум этиш тартиби Узбекистон Республикаси Олий Мажлиси томони-дан тасдиқланадиган Узбекистон Республикаси прокурату-раси органларида қизмат ўташ тартиби тўғрисидаги Низоми билан белгиланади.

Узбекистон Республикаси Ҳарбий прокуратураси орган-лари ҳодимларига ҳарбий унвонлар бериш ва уларни бун-дай унвонлардан маҳрум этиш тартиби Узбекистон Респу-бликаси Бош прокурори томонидан тасдиқланадиган Узбе-кистон Республикаси Ҳарбий прокуратураси тўғрисидаги Низоми билан ҳамда Узбекистон Республикаси Қўриқли Куч-ларининг уставларида белгиланади.

40-модда. **Прокуратура органлари ҳодимларининг дахлсизлиги**

Прокуратура органлари ҳодимлари давлат ҳимоясида бўла-ди ва ҳизмат дахлсизлигига эғаллидир.

Прокуратура органлари ҳодимига нисбатан жиноят иши-ни қўзғатиш ва тергов олиб бориш қўниқ турувчи проку-рорнинг розилиги билан амалга оширилади ва бу прокурату-ра органларининг мулга вақилоти ҳисобланади.

Прокурорлар ва терговчилар қўниқ ҳужжатларига бел-гиланган тартибда илғот қилиш ҳуқуқи ҳамда бошқа шахсий қор-хоналарга олиб юриш ҳуқуқига эга.

41-модда. **Прокуратура органлари ҳодимларининг модий ва илғизомий таъминоти**

Прокуратура органлари ҳодимларининг иш ҳақи мансаб маошидан, мансаб даражалари (ҳарбий унвонлар), қўи йиллик қизмати учун туланадиган устама ҳақлардан иборат бўлади.

Мансаб даражаларига эга бўлган прокуратура ҳодимла-ри белгиланган меъёлар бўйича бепул қизмат кийими бил-лан таъминланадилар.

Прокуратура органлари ҳодимларига ҳар йили муддати ўттиз календарь кундан иборат ҳақ туланадиган таътил бе-рилади, шунингдек ўн йилдан кўпроқ иш стажига эга бўлган-ларга муддати қўниқиталар бўлган қўниқча таътил берила-ди.

ўн йилдан кейин — беш календарь кун;

МУАССИСЛАР:
Узбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва
Узбекистон Республикаси Вазирият Маҳкамаси

ТАШКИЛОТЛАР:
«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмаҳонаси. Қорхона манзили: «Буюқ Турон» кўчаси, 41. Босишга топшириш вақти—21.00

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Магбутоқчалар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи котиб — А. Оришов.
Навбатчи муҳаррир — Н. Топшев.
Навбатчи — О. Ражабов.
Махсудхўш — А. Сатторов.